

De Letselschade Richtlijn Zelfwerkzaamheid

Definitie Zelfwerkzaamheid:

Het vermogen tot 'zelfwerkzaamheid' wordt in de privésfeer benut voor het verrichten van werkzaamheden in, aan of rond de woning die ook tegen betaling door anderen (vakmensen) kunnen worden verricht.

Onder zelfwerkzaamheid zijn de volgende reguliere onderhoudswerkzaamheden begrepen:

1. reparatiewerkzaamheden in en aan de woning;
2. schilderwerkzaamheden in en aan de woning, evenals het aanbrengen van behangpapier of wandbekleding;
3. tuinonderhoud, inclusief onderhoud van paden, terrassen, schuren en schuttingen.

Uiteraard maakt het verschil of de benadeelde woont in een eigen woning of een huurwoning. Bij het laatste mag worden aangenomen, dat grote reparatiewerkzaamheden voor rekening van de verhuurder komen. De werkzaamheden in en aan de woning blijven voor huurders in de regel beperkt tot het binnenshuis schilderen, behangen en het af en toe verrichten van kleine reparatiewerkzaamheden.

Schadevergoedingstabel

Datum laatste wijziging: 1 januari 2023

Schadevergoeding per jaar:	
	Normbedrag
	vanaf 01-01-2023
Categorie:	
Eigen woning met tuin - alle onderhoud	€ 1.354,00
Eigen woning met tuin - weinig onderhoud	€ 677,00
Eigen woning zonder tuin - alle onderhoud	€ 880,00
Eigen woning zonder tuin - weinig onderhoud	€ 338,00
Huurwoning met tuin - alle onderhoud	€ 677,00
Huurwoning met tuin - weinig onderhoud	€ 338,00
Huurwoning zonder tuin - alle onderhoud	€ 441,00
Huurwoning zonder tuin - weinig onderhoud	€ 170,00

Schadevergoeding per jaar:					
	Normbedrag	Normbedrag	Normbedrag	Normbedrag	Normbedrag
	vanaf 15-09-2006	vanaf 01-01-2010	vanaf 01-01-2014	vanaf 01-01-2018	vanaf 01-01-2021
Categorie:					
Eigen woning met tuin - alle onderhoud	€ 1.000,00	€ 1.080,00	€ 1.140,00	€ 1.197,00	€ 1.287,00
Eigen woning met tuin - weinig onderhoud	€ 500,00	€ 540,00	€ 570,00	€ 599,00	€ 643,00
Eigen woning zonder tuin - alle onderhoud	€ 650,00	€ 702,00	€ 741,00	€ 778,00	€ 836,00
Eigen woning zonder tuin - weinig onderhoud	€ 250,00	€ 270,00	€ 285,00	€ 299,00	€ 322,00
Huurwoning met tuin - alle onderhoud	€ 500,00	€ 540,00	€ 570,00	€ 599,00	€ 643,00
Huurwoning met tuin - weinig onderhoud	€ 250,00	€ 270,00	€ 285,00	€ 299,00	€ 322,00
Huurwoning zonder tuin - alle onderhoud	€ 325,00	€ 351,00	€ 371,00	€ 390,00	€ 419,00
Huurwoning zonder tuin - weinig onderhoud	€ 125,00	€ 135,00	€ 143,00	€ 150,00	€ 161,00

Bovenstaande normbedragen zijn gebaseerd op de technische rekenvoorbeelden voor schilderwerk en tuinonderhoud, waarbij is uitgegaan van een twee-onder-een-kapwoning of hoekwoning.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de kosten van onderhoud voor een viertal woningtypen:

Woningtype	Omrekenfactor t.a.v. de bedragen in de schadevergoedingstabel
Vrijstaande woning	1,3
Twee-onder-een-kapwoning of hoekwoning	1
Rijtjeshuis	0,8
Flat of appartement	0,7

Vaststelling van de schadevergoeding

1. Er dient rekening te worden gehouden met de mate waarin de benadeelde vóór het ongeval een aandeel had in de onderhoudswerkzaamheden. Dit aandeel wordt in overleg vastgesteld en uitgedrukt in een vast percentage van 0, 25, 50, 75 of 100%.
2. Er dient rekening te worden gehouden met de mate waarin het vermogen tot zelfwerkzaamheid beperkt is. De mate van beperking wordt in overleg vastgesteld en uitgedrukt in een vast percentage van 0, 25, 50, 75 of 100%. Dit percentage is maatgevend voor de uiteindelijke schadevergoeding per jaar.
3. De schadevergoeding ter zake verlies van zelfwerkzaamheid wordt vastgesteld volgens de navolgende formule: **normbedrag x omrekenfactor x aandeel (vóór het ongeval) x mate van beperking**.
4. Voor de vaststelling van de looptijd van de toekomstige schade wordt uitgegaan van een eindleeftijd van 70 jaar. Voor de kapitalisatie van de toekomstige schade wordt uitgegaan van de dan geldende rekenrente (inclusief sterftekanscorrectie).
5. Voor zover er ter zake van de woning, tuin of persoon van het slachtoffer in relatie tot zelfwerkzaamheid sprake is van bijzondere omstandigheden die zich niet lenen voor een genormeerde vergoeding, moet de schade concreet worden vastgesteld.

Indexering

Jaarlijks wordt op basis van het loonindexcijfer van het CBS (peildatum 1 januari van elk kalenderjaar) beoordeeld of aanpassing van de normbedragen noodzakelijk is. De bedragen worden verhoogd indien de lonen zijn gestegen met minimaal 5% ten opzichte van de datum van laatste wijziging van de normbedragen. Op 1 januari 2018 bleek om die reden indexatie nodig. Op 1 januari 2019 en op 1 januari 2020 bleek indexatie niet noodzakelijk. Op 1 januari 2021 moest wél worden geïndexeerd. Dit bleek per 1 januari 2022 niet noodzakelijk. Op 1 januari 2023 is indexatie wel noodzakelijk.

Aanpassing tekst

De richtlijn is ingegaan in op 15 september 2006 en is van toepassing op ongevallen die na deze datum hebben plaatsgevonden. Per 1 januari 2015 is de tekst van de richtlijn aangepast ter bevordering van de leesbaarheid; deze wijzigingen zijn niet inhoudelijk van aard.

Per 1 januari 2021 heeft een kleine tekstuele correctie plaatsgevonden in punt 2 van de vaststelling van de schadevergoeding. De opmerking “zonder sterftkanscorrectie” is nl. niet correct. Net zoals dat voor andere schadeposten geldt, dient ook het verlies van zelfwerkzaamheid gekapitaliseerd te worden waarbij rekening wordt gehouden met een sterftkanscorrectie. De misvatting wordt veroorzaakt door het feit dat er een “eindleeftijd” wordt gehanteerd van 70 jaar. Dit impliceert dat er sprake zou zijn van een statistische eindleeftijd. Als dit inderdaad een statistische eindleeftijd zou betreffen op basis van de levensverwachting, dient er niet nogmaals met een sterftkanscorrectie rekening te worden gehouden. In dat geval zou twee keer met de kans op overlijden rekening worden gehouden. De eindleeftijd zoals bedoeld in de richtlijn betreft echter de leeftijd waarop iemand nog fysiek in staat wordt geacht deze werkzaamheden zelf te verrichten. Deze schade moet derhalve ook gecorrigeerd worden met een sterftkans, want die kans blijft aanwezig.

Per 1 januari 2023 is verduidelijkt dat bij de vaststelling van de schadevergoeding rekening moet worden gehouden met de mate waarin de benadeelde vóór het ongeval een aandeel had in de onderhoudswerkzaamheden. Het aandeel vóór ongeval wordt uitgedrukt in een vast percentage. Onder punt 3 is ter verduidelijking een formule opgenomen.